

Article Arrival : 17/12/2019
Related Date : 20/02/2020
Published : 20.02.2020

Doi Number <http://dx.doi.org/10.26449/sssj.2125>

Reference Kaya, Gazanfer & Çolakoğlu, K. (2020). "Postmodern Kentsel Mekân Ve Güvenlikli Sitelerin Kesişme Noktaları: İzmir Myvia Evleri Örneği", International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:6, Issue: 57; pp:881-894.

POSTMODERN KENTSEL MEKÂN VE GÜVENLİKLİ SİTELERİN KESİŞME NOKTALARI: İZMİR MYVIA EVLERİ ÖRNEĞİ *

Intersection Points Of Postmodern Urban Space And Gated Communities: The Case Of İzmir Myvia Houses

Doç. Dr. Gazanfer KAYA

Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, İzmir/TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8236-4419>

Kübra ÇOLAKOĞLU

Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi, com İzmir/TÜRKİYE

ÖZET

Postmodern kentsel mekân mimari tarz bağlamında moderniteden kopuşun dışında; bu mekân tüketim toplumuna, imajlara yapılan vurgu, eski ve yenin bir aradalığı, esneklik ve eklektik söylemleriyle öne çıkmaktadır. Postmodern kent söylemi ve pratiklerinin öne çıktığı dönemde, duvarlarla ve güvenlik önlemleriyle çevresinden yalıtılmış kapalı yerleşim birimleri yaygınlaşmıştır. Neoliberal ekonomi politikalar sonucu sınıflar arasında artan eşitsizlikler, kentlerdeki mekânsal ayrışmayı da keskinleştirmiştir. Böylece soyulaştırılmış mekânlar, yeni orta ve üst sınıf kentli zengin için güvenli siteler aracılığıyla daha görünür hale gelmiştir. Bu çalışmada İzmir'de inşa edilen MyVia Konut Projeleri örneğinden hareketle, postmodern kentleşme sürecinin izleri araştırılmıştır. MyVia Konut Projeleri'nde, talep çerçevesinde şekillenebilen yeni ve eskiyi bir arada bulundurabilen, esnek ve eklektik konutların inşa edilmesi, nostaljik ve modern çizgilerin bir arada olduğunun ifade edilmesi postmodern kent anlayışının izinden gidildiğinin de kanıtlarıdır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile MyVia evlerinde oturanlar, site yetkilileri ve güvenlik çalışanlarından oluşan 21 kişi ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Kısacası, postmodern kentsel mekân ve güvenli sitelerin kesişme noktaları, bu görüşmecilerden elde edilen bulgularla analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Postmodernizm, Kentsel Mekan, Güvenlikli Siteler, İzmir, Myvia Evleri

ABSTRACT

Postmodern urban space, apart from breaking with modernity in the context of architectural style; this place stands out with its emphasis on consumer society, images, combination of old and new, flexibility and eclectic discourses. In the period when postmodern urban discourse and practices came to the fore, gated communities, isolated from its surroundings, became widespread with walls and security measures. Increasing inequalities between classes as a result of neoliberal economic policies also sharpened spatial segregation in cities. Thus, the gentrified spaces have become more visible through the secure sites for the new middle and upper class urban rich. In this study, the traces of the postmodern urbanization process were investigated based on the example of MyVia Housing Projects built in İzmir. In MyVia Housing Projects, the building of flexible and eclectic houses that can form new and old together, which can be shaped within the framework of demand, and expressing the combination of nostalgic and modern lines are proofs of the pursuit of the postmodern urban understanding. In this study, qualitative research method was adopted and interviews were conducted with 21 people, who were living in MyVia houses, site officers and security personnel with semi-structured interview technique. In short, the intersection points of postmodern urban space and gated communities, were analyzed with the findings obtained from these interviews.

Key Words: Postmodernism, Urban Space, Gated Communities, İzmir, Myvia Houses

* Bu çalışma, Türk Sosyal Bilimler Derneği'nin 16. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'nde (ODTÜ / 27-29 Kasım 2019) sunulan bildiri metninin; ek literatür okumaları ve analizlerle geliştirilerek / gözden geçirilerek, makale biçimine dönüştürülmesiyle oluşturulmuştur.

1. GİRİŞ

“Doğu Avrupa’da yıkılan duvarlar, kentlerimizin her yanında yeniden dikilmektedir.”

Mike Davis

1970’lerde kapitalizmin krizine karşı ortaya çıkan neoliberalizm, 1980’lerde hız kazanarak kentsel mekanı dönüştürmüş ve de metalaştırmıştır. Sermaye birikim rejimi üzerinden gerçekleşen bu dönüşüm kentli prototipini değiştirmiş ve yeni orta ve üst sınıf kentli zengini yaratmıştır. Neoliberal kentleşme döneminde bu sınıfa güvenli siteler aracılığıyla soylulaştırılmış mekanlar üretilmiştir. Bu anlamda üretilen kentli mekan, güvenlik önlemleriyle siterilize edilmiş ve soylulaştırılmıştır. Postmodern kentsel yaklaşımın mimari tarzıyla moderniteden oluşturduğu kopuş, tüketim toplumuna yapılan vurgu, esneklik ve de eklettik söylemleri, yeniden yapılanan ekonomi politik söylemlerle kesişmektedir. İzmir’de son yıllarda güvenli siteler artmış olup, MyVia Konutları da güvenli siteler arasında öne çıkan bir markadır. İzmir Adnan Menders Havalimanı’na indiğinizde bu marakanın reklamları size karşılamaktadır. İzmir’deki MyVia Konut Projeleri’nde neoliberal ve postmodern kentleşme sürecinin izlerini görmek mümkündür. MyVia markalı evler site sakinlerine bambaşka bir hayat vaat etmekte, adeta “MyVialı olmak” ayrıcalıklı olmakla özdeşleştirilmektedir. Söz konusu sitelerin, oturanların ve piyasanın beklentisi çerçevesinde yeniden yapılandırma potansiyeli taşıdığı da ifade edilmektedir. MyVia projeleri toplumun değişik kesimlerine hitap edebilmek için çeşitli ve esnek konseptler tasarlamıştır. Üniversite çevresine yapılmış MyVia’ların 1+1 olarak planlanması üniversiteli gençler ile bekar, yalnız yaşayan beyaz yakalıları yani yeni orta ve üst sınıf kentlilere yönelik tasarlanmış olduğunu göstermektedir. Bu tür yaklaşımlar talep çerçevesinde şekillenebilen yeni ve eskiyi bir arada bulundurabilen, esnek ve eklettik konutların inşa edilmesine kaynaklık etmiştir. Ayrıca projelerinin reklamlarında nostaljik ve modern çizgilerin bir arada olduğunun ifade edilmesi postmodern kent anlayışının izinden gidildiğinin de kanıtıdır. MyWay konsepti ile rezidanslar, kuleler, karma (melez) projeler, AVM’ler ve daha fazlasının yapılması planlanmıştır. Bu araştırma kapsamında MyVia konutlarında oturanlarla, yarı yapılandırılmış sorular çerçevesinde derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Özellikle son yıllarda da İzmir’de sayıları hızla artan güvenli sitelere ilişkin söylem ve yerleşimcilerin deneyimleri ışığında, güvenli siteler gerçekliğinin postmodern kent söylemleriyle kesiştiği noktalar MyVia Örmeği üzerinde incelenmiştir.

2. POSTMODERNİZM VE KENTSEL MEKAN

Sözcük kökü olarak modern sonrası anlamına gelen postmodernizm, modernliğin temel parametrelerine, eş deyişle, bilimsel bilginin üstünlüğüne, pozitif bilimlere, doğrusal gelişmeye, ulus devlet anlayışına, sanayileşmeye, kapitalizme, demokrasiye, laikliğe, insan haklarına, teknolojiye, bürokrasi ve uzmanlaşmaya karşı gelen ve onları sorgulayan, buna karşı belirsizliğe, parçalılığa, farklılığa, etnikliğe, alt kültürlerle, kültürel çoğulculuğa, bilgiye yönelik çoğulcu bakış açısına, yerel bilgiye, yerelliğe, özgünlüklere ayrıcalık tanıyan bir hareket olarak kavramsallaştırılabilir (Kızılçelik ve Erjem, 1996: 28). Postmodern durumda gözlenen parçalanma, yeniden eklemleme, eski ile yeninin, popüler olanla elit olanın iç içe geçmeleri, gelip geçicilik ve süreksizlik yeni kapitalist düzenin karlılığını arttırarak sürdürmesi için gerekli olan koşullardır. Zira üretimde ve tüketimde devir hızının artması gerekmektedir. Postmodern durumda üretim ve tüketim, mal üretiminden ve tüketiminden çok, devir hızı daha yüksek olan ve daha geçici olan imaj üretimine dayalıdır (Bıçkı, 2001). Postmodernizm yeni kapitalist düzenin karlılığını arttırarak sürdürmesi için gerekli olan koşulların sağlandığı durum olarak tanımlanabilir. Bu noktada neoliberalizm ve postmodernizmin kesiştiğini ifade etmek mümkündür. Nitekim F. Jameson ve Harvey gibi Neo-Marksistler, postmodernizmi, sermayenin dünya çapında daha yüksek bir derecede nüfuz sağlaması ve homojenleşmesinin damgasını taşıyan kapitalizmin daha yüksek bir aşamasının gelişimi çerçevesinde yorumlamaktadırlar (Karakurt, 2006: 11). Jorge Larrain ise bu ilişkiyi “Postmodernizm neo liberalizmin felsefi mantığı, neo liberalizm ise postmodernizmin ekonomik mantığı” (1995: 65) yaklaşımıyla formüle etmiştir.

Postmodernite ile birlikte kentsel tasarım alanında mekanı kendi kuramsal verileri doğrultusunda zorunlu olarak parçalara ayıran, bunları farklı mimari üslupların eklettik kullanımıyla bütünleştirerek bir kolaj haline getiren bir tasarım süreci başlamıştır (Zengel’den akt. Karakurt, 2006: 14). Postmodernizm kenti eklemelere açık esnek, geçirgen, sınırları muğlak, gelenek ve modern gibi zıtlıkları bir araya getirme yaklaşımı mekana yansımıştır. Böylece Mike Featherstone göre kültürden arındırılmış, katı bir planlama ve yüksek modernist mimariyi sergileyen modernist iktisadi işlevsel kent yerini postmodern kentler almaktadır. Postmodern kent, çok fazla imaja, kültürel öz bilince sahiptir; hem kültürel hem de genel

tüketim merkezidir (Bal, 2011: 263). Harvey'e göre de kent bağlamında postmodernizm basitçe, planlamanın ve gelişmenin büyük ölçekli, teknolojik olarak rasyonel, konforsuz ama işlevsel olarak verimli "uluslararası tarz" tasarıma odaklanmasını savunan görüşten belirgin kopuşun ilanıdır (2016: 355). Ayrıca Harvey'in postmodern kentsel mekan üzerine yaptığı betimleme oldukça önemlidir. Ona göre metropolün tamamını hakimiyet altına almak olanaksız olduğuna göre, kent tasarımı basit bir biçimde bölgesel geleneklere, yerel tarihçilere, tikel istek, ihtiyaç ve fantezilere duyarlı olmayı amaçlar; böylece, uzmanlaşmış, hatta büyük ölçüde müşterinin zevkine göre biçimlenmiş mimari biçimler yaratılır. Bunlar mahrem, kişileşmiş mekanlardan, geleneksel anıtsallığa ve gösterinin şenliğine kadar uzanabilir (2014: 84). Postmodernistlere göre, kentin tamamını kontrol altına alabilmek olanaksız olduğuna göre, kent tasarımı, tikellerin isteklerine, geleneklere, bireylerin birbirlerinden çok farklı düşlerine göre şekillenmelidir. Yani, genel, kapsayıcı bir plan yerine "müşterilerin keyfini dikkate alan", eski ve yeni olanın özgürce harmanlandığı bir kentleşme tarzı önerilmektedir (Sevinç, 1999).

Postmodernizmde yeni orta sınıf kentli tüketicinin geçici imajları tüketmesi, tüketim toplumuna dönüşümde imajın geçicisi, tüketimin sürekli kılınması sermayenin isteği ve hedef söylemleri yeniden yapılanan ekonomi politik söylemlerle kesişmektedir. Tüketim toplumunda tüketiciler sembolik geçici imaj unsurlarını tüketme konusunda adeta birbirleri ile yarışır. Marka konutlu evlerde yaşayan, evin havuzlu, güvenli, AVM'lerle iççice olması gibi unsurlarla prestijli olduğunu bilen tüketiciler sosyal medyada paylaşım yaparken konum özelliğini kullanarak ev üzerinden benlik imajlarını çizebilmektedirler. Nitekim Ritzer'e göre "Tüketim araçlarıyla toplumsal dünyanın öteki özellikleri arasındaki sınırlar da aynı şekilde bulanıklaşmıştır (örneğin, ev ve aile)" (2016: 196). Postmodern kentsel mekanda evler sabit olmaktan çıkmış sınırları muğlaklaşmıştır. Tüketimin bir yaşam biçimi bir ritüel haline aldığı tüketim toplumunda lüks konutların yanı sıra başına tüketim araçları inşa edilmiştir. Lüks konutların bahçesinde mağazalar ve kafelerin bulunduğu bu tarz yapılanmalarda ev ve alışveriş merkezi iççice konumlanmış, Ritzer'in vurgusu ile "Birbirine Geçme" durumu ortaya çıkmıştır.

Kısacası; postmodernizm tanımlamalarında moderniteden kopuş, modernliği aşma, esneklik, eklektik yapı, imaj için tüketen bir toplumsal dönüşüme vurgu yapılmaktadır. Postmodernizmin ekonomi, sosyal, sanat, mimari ve daha birçok alanda yarattığı dönüşümler kentsel mekan üzerinde de gözle görülür farklar yaratmaya başlamıştır. Postmodernizmde kalıcı duygu durumları yerine geçici imaj için tüketim ön plana çıkmıştır. Süreçlilik modası geçmiş olarak nitelendirilirken yenilik ve geçicilik arzu edilen hale gelmiştir. Böylesi postmodern bir dünyada görece imajlara göre sabit görülen konutlara da esneklik ve eklektik sıfatları verilerek postmodernleştirilmiştir.

3. GÜVENLİKLİ SİTELER

İnsanlık tarihinden bu yana güvenlik ihtiyacından dolayı insanlar barınabilecekleri konut alanları tesis ederler. Temel ihtiyaçlar kategorisinden olan barınma, özellikle kentli orta ve üst sınıflar için kullanım değerinin ötesine geçmekte ve de günümüz tüketim toplumunda bir statü ve prestij aracı haline bürünmektedir. statü ve prestij unsuru olarak da öne çıkartılan "kapalı", "güvenlikli", "korunaklı" sitelerde esas vurgu güvenlik, dışa kapalılık ve izole oluşturmaktır. Blakely ve Snyder'a göre "Kapalı siteler, ortak alanların özelleştirildiği ve kontrollü girişi olan konut alanlarıdır. Bunlar kontrollü ve kullanıcı dışı insanların içeriye girmesini engelleyici girişlere sahip, genelde duvar veya parmaklık gibi tasarlanmış parametrelere sahip güvenli yerleşmelerdir" (Candaş, 2007: 22). Bir başka tanıma göre, kapalı siteler, genel olarak, orta ve üst gelir grubundan hane halklarının dışarıya kapalı ve dışarıdan gelebilecek etkilere karşı yalıtılmış, özel ve üst düzey güvenlik önlemleri ile kuşatılmış, belirli boş zaman olanakları sunan ve önceden tanımlanmış bir yaşam tarzı kurgusu etrafında biçimlenmiş olan konut alanlarıdır (Özgür, 2006: 82). Buradan da çıkarılabileceği gibi güvenli siteler orta ve üst gelir grubundan insanların konaklayabileceği soylulaştırılmış mekanlardır. Birbirleri ile yaklaşık gelir elde edenlerin kalabildiği güvenli siteler üyelerine sadece ev değil bir yaşam tarzı sunar. Nitekim benzer bir tanımla, "Dışa kapalı konut yerleşmeleri, sadece bireylerin özel yaşamlarını sürdürdüğü konut alanlarından ibaret değildir, yerleşme sakinlerinin gündelik yaşamdaki gereksinimlerini karşılamaya yönelik spor tesisleri, alışveriş mekanları, yüzme havuzları, parklar, bahçeler, çocuk oyun alanları, restoranlar ve benzeri sosyal donatı alanlarını da içeren, dolayısıyla kamusal gereksinimleri yerleşme sakinleri için özelleştiren, kent merkezinde ya da kentin periferisinde birbirinden kopuk olarak konumlanmış, güvenlik bariyerleri (duvarlar, kapılar, kameralar, güvenlik görevlileri, vb) ile kentten ve kentin diğer sakinlerinden ayrılmış, genelde aynı gelir grubundan kişilerin oturduğu yaşam alanlarıdır" (Yıldız Kuyrukçu ve Ulusoy, 2014: 2). Dışarıdaki tehlikeden kendilerini soyutlamak için güvenli sitelerde gerek site içi güvenlik kameraları,

kapıda bekleyen bekçiler, alarm sistemleri gibi çeşitli önlemler alınmıştır. Bunun yeterli görülmediği durumlarda dışarıyla mekansal sınırları daha da görünür kılmak sitenin etrafı için duvarlar, dikenli teller ile çevrilmiştir. Sitenin güvenlik önemleri ile çevrilmesi sadece korunmayı değil alt sınıflardan olan insanlardan soyutlanmayı da içerir. Dolayısıyla güvenli siteler yarattığı sosyal, mekansal ayrışma ve mekanın soylulaştırılması gibi sosyolojik meseleleri içeriğinde taşıdığından konuttan çok daha fazlasıdır.

Güvenlikli site ve postmodern kentleşme olgusunun kesişme noktası olarak şu noktayı vurgulamakta yarar vardır. Postmodern kentleşme tarzında değişim ve sembolik değer konutlar ve konut içi hizmetler için de kullanılabilir olmuştur. Postmodernizmde imajların geçiciliği tüketimi daim kılmak için yeni bir neden yaratmıştır. Tüketim toplumunda sınıf fark etmeksizin tüketim sürmektedir fakat sınıflar arası tüketim sembolleri değişmektedir. Neoliberal dönemde orta sınıf kentli zenginler sadece kendileri gibi olanların tüketebileceği konutları, eşyaları satın alarak –nesnenin kendisi ve işlevinden ziyade- sembolü öne çıkaran tüketimi gerçekleştirirler. Bu bağlamda kentsel mekanda da güvenli siteler sembolik tüketim aracı olarak kullanılmaktadır. Güvenlikli siteler bu dönem içerisinde yüksek duvarları ve yüksek güvenlik önemleriyle toplumsal fiziksel ayrışmayı gözler önüne sermiştir ve taşıdığı markalı imajıyla sembolik değeri oluşturarak sınıflar arası ayrımı pekiştirmiştir. Robins ortaya çıkan bu kent sürecini romantizmin yeni bir biçimi olarak nitelendirir. Ona göre Postmodern tasarım, özünde Romantizmin yeni bir biçimidir. Ondokuzuncu yüzyıl romantizmi, büyük kentin zemsiz ve yabancılaşmış yaşamına, toplum ve özgünlükle tanımlanan idealleştirilmiş bir kırsal yaşam imgesi yarattı. Yeni kentsel romantizm de, kent yaşamının gerçek çelişkilerini ve gerilimlerini reddeden, onun rahat, hoş ve arındırılmış bir uyarlamasını istiyor görünmektedir (Robins, 1996: 78-79)

Güvenlikli sitelerle anlam bulan mekansal ayrışma temelinde sosyal ayrışmayı da içerir. “Sosyal ayrışma, gruplar arasında artan sosyal ve kültürel farklılıklara yol açan, etnik ya da sosyal olarak farklı grupların mekansal ayrışmasıdır” (Andersen’den akt. Özgür, 2006: 80). Kentin ekonomik, eğitim ve sosyal anlamda değişkenliğinin artması da mekan üzerinden yeni bir ayrışma alanı yaratacaktır. Güvenlikli siteler sosyal ve ekonomik açıdan ayrıcalıklı grupların mekansal ayrışmasının bir örneğidir. Bu sosyal ayrıcalık güvenli sitelerin pazarlanması konusunda da vurgulanmaktadır. Güvenlikli site reklamlarında “Kendiniz gibilerle yaşamak ister misiniz?” sorusu sıkça tekrarlanmaktadır. Güvenlikli site sakinleri yaklaşık olarak yakın gelir düzeyine sahip olduklarından kendileriyle aynı ekonomik, sosyal sınıftaki insanlarla vakit geçirmek istemektedirler. Bu sitenin çeperindeki duvarlardan çok daha geniş sınıfsal duvarlar ördükleri anlamına gelir. Site sakinleri kendilerini gibi olmayanlardan kendini soyutlayarak steril yaşamlarını güven içerisinde sürdürmek isterler.

Kapalı sitelerin ortaya çıkışı ve yaygınlaşmasının gerekçesi olarak güvenlik kaygıları gösterilmektedir. Gelir dağılımındaki eşitsizliğin artması ile birlikte kentsel toplumsal sınıflar arası ekonomik uçurum artmakta, zenginleşen kent zenginleri artan kent yoksulları ile arasına duvar çekmektedir (Yaşar, 2012: 178). Güvenlikli sitelerin temel oluşum nedeni olarak “güvenlik” gösterilmektedir. “Ev”in inşa edilme nedeni öncelikli olarak güven duygusudur. Bundan dolayıdır ki, bireylerin toplumsal çatışma ve suçtan ya da doğal felaketlerden korundukları bir mekan idealiyle inşa edilen güvenli siteler, pazarlanırken, öncelikle “güvenliğe” vurgu yapılmaktadır (Alver’den akt Sipahi, 2012: 115). Son dönemlerde kentsel korku ve güvenlik endişesinin artması ile birlikte sitelerin tercih edilme nedenleri arasında güvenlik başat bir unsur olmaya başlamıştır (Köse, 2019: 323). Ancak Alver’e göre küresel sürecin yeni mekansal biçimlerinden olan güvenli siteler, abartılı güvenlik sitesi algısını tesis etmekte, bu algıyı iyice bileylemektedir (Alver’den akt Tümtaş, 2012: 128).

4. TÜRKİYE’DE GÜVENLİKLİ SİTELER

Türkiye’de güvenli sitelerin ortaya çıkışı Özal döneminde gerçekleşmiştir. “Sitelerin ortaya çıkışı yeni bir zengin tipi ile ilişkilendirir. Özal döneminin dışa açılımcı iktisadi politikaları sayesinde serpiyen işadamları, sanayi, ticaret ve finans alanlarındaki büyük şirketlerin yüksek gelirli üst düzey yöneticileri, eğlence ve medya sektörünün yeni ‘starları’, yeni edinilmiş zenginlik seviyelerine koşut bir yaşam tarzı arayışı içinde kent merkezinden olabildiğince uzaktaki bu yeni lüks konutlara yönelmektedir” (Perouse ve Danış, 2005: 94). Yeni zenginler üst sınıf kimliklerini pekiştirmek için yeni tüketim alanlarına ihtiyaç duymuşlardır. Güvenlikli siteler lüks hayat sunmakla birlikte mekansal olarak alt sınıftan kendilerini soyutlayabilecekleri eşsiz bir alan sağlamıştır.

Neoliberal politikaların ortaya çıkışından Türkiye’de etkilenmiştir. Dünyadaki diğer metropol kentlere benzer şekilde, Türkiye’nin de dünyadaki kapitalist yeniden yapılanma sürecine eklenildiği 1980 yılı

sonrasında, neoliberal politikaların benimsenmesi, sermayenin kentlerde birikmesi ve kentsel mekanın bir rant aracı haline gelmesi, kapalı konut sitelerinin temel itici gücünü oluşturmuştur (Akyol Altun, 2012: 41-42). Güvenlikli siteler lüks tüketim unsuru olurken mekan da rant aracı haline gelmiştir. “Türkiye” de 1980 sonrasında kentlerin çeperlerinde görülmeye başlayan konut siteleri ise yabancı etkileri taşımakla birlikte, 80 sonrası Türkiyesinin dinamikleri içerisinde, temel olarak tüketim kültürü çerçevesinde; gelir dağılımı profili, yeni seçkin bir tabakanın oluşması, bu tabakanın statü ve kimlik arayışları, kentten kaçış, kırsal yaşam özlemi, kentsel alan kısıtlılığı, yatırım ve rant amaçlı yapay talep yaratma gibi nedenlerle ortaya çıkmışlardır” (Yıldız Kuyurukçu ve Ulusoy, 2014: 4). Kurtuluş’a göre kapalı konutlar 1990’lardan bu yana İstanbul metropoliten alanının yeni biçimini ve şehrin sosyal-mekânsal ayrışma kalıplarını belirledi. Yeni ekonomi politikaları nedeniyle ekonomik sermayelerini artıran kentsel elitler, küresel tüketim kültürünün de etkisiyle talep ettikleri yeni seçkin konutlar, konut pazarınca karşılanmıştır (2011: 53).

Türkiye’de güvenlikli sitelerin başlangıç yeri olan İstanbul’da gözlemlenen dışa kapalı sitelerin tercih edilme nedenleri arasında güvenlik, kent yaşamıyla kırsal yaşam tarzlarının birleştirilmesi, lüks yaşamın mekâna güvenlik endişesi olmadan yansıtılabilmesi, benzer sosyal gruplar ile paylaşılabilen ortak yaşam ve bu yaşamın verdiği ayrıcalıklı olma duygusu bulunmaktadır” (Şenyapılı’dan akt. Bektaş, 2011: 105). İlk olarak kent çeperinde oluşmaya başlayan ve reklamlara yansıyan ifadelerle (*Bırakın, kent size özlesin gibi*) desteklenen güvenlikli siteler çeperi tükettikten sonra kent merkezine doğru bir akış izlemiştir. Bu akış reklamların mottosunu da değiştirmiş, “*Şehrin içinde ama şehirden uzak*” gibi çeperden merkeze doğru bir söylem farklılığı olmuştur. Ancak her iki durumda da, güvenlikli siteler mekânsal ayrışmanın anlam bulduğu izole edilmiş alanlardır.

Kapalı sitelerin yapımında özellikle 2005 yılı itibariyle bir patlama görülse de, inşaat şirketlerinin daha düşük gelir gruplarını hedef kitlelerine katmaları ve konut fiyatlarını ucuzlatmaları 2008 krizinin etkileriyle gerçekleşmiştir. Kriz sonrası sert rekabet koşulları ve yüksek kar getiren lüks konut piyasasının doygunluğa ulaşması inşaat şirketlerini asıl konut talebinin geldiği daha düşük gelir gruplarına yöneltmiştir (Aydm, 2012: 97). Güvenlikli siteler üst sınıf tarafından tüketilerek belirli bir açığı kapatsalar da kapitalistler karını arttırmak için orta üst, hatta orta sınıfın da tüketebileceği yeni tüketim mekanları yaratmayı hedeflemişlerdir. Güvenlikli siteler üç büyük kentin dışındaki kentlerde de yaygınlaşmaya başlamıştır. Böylesi bir durumda her yer yeni inşaat alanı haline gelmiştir. Binalar ve sahip oldukları imkanları adeta yarış haline gelmiştir. Yapılan reklamlar, sunulan hizmetler, sitelerin kimliğinin-markasının- olması yeni tüketicilere cazip bir alan yaratmak için tasarlanmıştır.

5. İZMİR’DE GÜVENLİKLİ SİTELER

İzmir sahip olduğu iklimi, coğrafi konumuyla cazip bir yaşam alanı sunmaktadır. Denize yakın oluşu yazlık evlerin yapılışı bu sitelerin ilk haline benzetilebilir. İzmir’de güvenlikli sitelerin artışı 1980 ve sonrasında gözlenmiştir. Akyol’un belirttiği üzere 1950’li yıllarda, kent merkezinde sekiz katlı apartmanların inşa edilmesi ile yoğunlaşan ve kentsel dokusu değişmeye başlayan İzmir’de, 1980’li yıllardan itibaren yeni yerleşim alanları kent çeperlerine tutunmaya başlamıştır. Göçler ve artan nüfusla birlikte ortaya çıkan barınma sorunu yerel yönetimler ve özel kooperatifler tarafından büyük ölçekli toplu konutlar ile çözülmeye çalışılmıştır. Özellikle 1990 sonrasındaki dönemde tüketim kültürünün yaygınlaşmasıyla birlikte sözü edilen konutların türevleri oluşmuştur. Toplu yaşam lüks, orta, üst gelir grubuna hitap eden ve prestij amaçlı inşa edilen kapalı siteler biçiminde yorumlanmaya başlamıştır (2008: 79). İzmir’de yapılan altyapı çalışmalarının doğrultusu da güvenlikli sitelerin yayılmasını belirlemiştir. “1994 yılında Çeşme Otobanı’nın kullanıma açılmasıyla, batı aksında parçalı bir biçimde gelişen konut inşaatlarının sayısı önemli oranda artmıştır” (Güner, 2006: 134). Otobanın açılmasıyla birlikte kent ve çeper arası mesafe kısalmıştır ve site sakinlerinin kente ulaşımının kolaylaşmasıyla siteler daha tercih edilebilir hale gelmiştir bu da inşaatları hızlandırmıştır. “Otoban, Çeşme’ye ulaşımı 45 dakikaya indirmesinin yanı sıra tüm yarımadanın erişebilirliğini arttırmış; bu arter üzerinde yer alan Sahilevleri, Narlıdere, Güzelbahçe, Seferihisar, Zeytinalanı, Çeşmealtı, Urla, Karapınar gibi 1950’lerin küçük sayfiye yerleşimlerinin hızla dönüşmelerine yol açmıştır” (Akyol Altun, 2012: 43-44). Şehre yönelik yapılan altyapı çalışmaları sitelerin konumlanışını genişletmiştir.

1990’ların sonuna gelindiğinde Sahilevleri semti, bölgede yer alan bataklık alanların hızla kurutulmuş üst gelir seviyesine yönelik kapalı konut sitelerine dönüştürülmesi nedeniyle tümüyle doldu. Sahilevleri semtinin dolması ve çevredeki arazi değerlerinin hızla artması nedeniyle bu yeni trend kendine, kentin batı aksında Güzelbahçe ve Zeytinalanı bölgelerinde, doğu aksında ise Bornova’nın çeperlerinde ve Pınarbaşı

bölgelerinde yer bulmaya başladı. Kentin güney aksının, EVKA konutları ve havaalanı ile kesilmiş olması nedeniyle, ancak kuzey hattında Bostanlı ve Mavişehir çevresinde benzer yerleşke tipolojileri uygulanabildi (Güner, 2006: 135). Sahilevleri konum olarak şehrin merkezinden arabayla gidilebilecek uzaklıktadır ayrıca deniz manzarasına sahip olması da tercih edilmesini sağlayan bir diğer faktördür böylece lüks güvenli sitelerin inşa edilmesine uygun bir zemin hazırlamıştır. Sahilevlerinde güvenli sitelerin inşa edilmesi arazinin bir süre sonra doygunluğa ulaşmasına neden olmuştur sonrasında yeni rant alanları aranmaya başlanmıştır. Siteler talep gördükçe şehrin farklı mekanlarında benzer konseptler ile siteler yapılmaya başlanmıştır.

Narlidere’de ancak daha üst gelir grubuna yönelik olarak yaşanmış; lüks donanımlı, büyük boyutlu, yüzme havuzu, tenis kortu, ortak kullanım ve dinlenme alanları, otopark ve özel güvenlik sistemleri olan az katlı ve daha yaygın bloklardan oluşan apartmanlar ya da apartman toplulukları inşa edilmeye başlamıştır. Bu örneklerle paralel bir gelişme ise kent merkezinde, Alsancak’ta ve Bayraklı bölgesinde gerçekleştirilen “rezidans” tipi yüksek katlı gökdelenlerle yaşanmıştır. Bu doğrultuda ülkenin diğer büyük kentlerine paralel şekilde İzmir’de de, önceki dönemden farklı olarak “kapalılık”, “güvenlik” ve “ayırışma” kavramlarının lüks konut tanımının içine dahil olmaya başladığı görülmektedir” (Akyol Altun, 2012: 48-49). Narlıdere’de Folkart’ın yapmış olduğu güvenli siteler bölgede diğer güvenli siteler için örnek oluşturmuştur. Narlıdere konum olarak kritik bir öneme sahiptir hastaneye, çevre yoluna, özel okullara ve alışveriş merkezlerine yakınlığı ile orta üst / üst- sınıf için ideal bir yaşam alanında konumlanmıştır. Alsancak ve Bayraklı da buna benzer bir şekilde körfez manzaralı evler, kent merkezinin içerisinde ve eğlence mekanlarına, lüks restoranlara, alışveriş merkezlerine yakınlığı ile lüks bir yaşamın merkezine inşa edilmişlerdir. Bu siteler kentin bu kadar içerisindeyken güvenli olduğu ve ayrıcalıklı yaşam sunduğu vurgusuna sahiptirler.

İzmir’deki sitelerin de bir şekilde çevrelerinden izole olduklarını söylemek mümkündür. Ancak sosyal ve mekansal donanımlar anlamında kendine yeterli bir kamusal çevre kuramamaları, tam anlamıyla dışı kapalı bir yaşantının olmayışı, bireylerin hala dışarıyla güçlü ilişkiler kuruyor olmaları doğrultusunda kapalılığın yabancı ya da yerli örneklerdeki düzeyde olmadığı görülmektedir (Akyol Altun, 2012: 59). Çalışmaya göre İzmir’deki güvenli site sakinleri kentle olan ilişkilerini kesmemişlerdir. Kentle olan bağın hala sürdüğünü tam bir izole oluştan bahsedilemeyeceğini belirtir. Bunun bir nedeni ise buradaki güvenli siteler sosyal imkanlar sunsalar da kentle kopuş sağlayacak kadar bütünsel bir hizmet veremeyişleri olarak açıklanabilir. Buradaki güvenli siteler sakinlerinin kısmı ihtiyaçlarına karşılık verseler de bazı ihtiyaçlarına cevap verecek donanıma sahip değillerdir.

6. YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile MyVia evlerinde oturanlar, site yetkilileri ve güvenlik çalışanları ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında Buca ve Bornova’da yoğunlaşan MyVia Buca Yıldız, MyVia Dokuz Eylül, MyVia 414, MyWay Fest, MyVia Genç MyVia Bahçe markalı evlerinde kalanlar ve iki MyVia site yöneticisi, üç güvenlik görevlisinden oluşan 21 kişi ile 2019 yılının Eylül ve Ekim aylarında görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde izin alınarak ses kaydı kullanılmıştır. Görüşmeler yaklaşık 20-25 dakika sürmüştür. Önemli olarak görülen yerler ek olarak notlar alınmış olup; ses kaydı çözümlemesi ve notlar beraber değerlendirilmiştir. Veriler birbirleri ile karşılaştırılmış ve görüşmecilerin ortak olarak ifade ettikleri görüşler üzerine daha çok yoğunlaşmıştır. Ayrıca güvenli sitelerin İzmir’de görünür marka yüzü olan Myvia evleri çalışma kapsamında internet siteleri, sosyal medya hesapları ve yayınladıkları reklamlar ve içerikleri üzerinden incelemeler yapıldı.

7. MYVIA EVLERİ: “BİNALARA CAN VE RUH KATAN SİSTEMİN ADI”

“Moderrnizm, soyutlama ve işlevsellikle ilgiliyse, o zaman post modernizm de geleneğin rönesansı ve mekanın yeniden büyüleyici hale getirilmesine ilişkindir” (Robins, 1996: 59-60).

MyVia konutları Gözde Grup tarafından tasarlanmıştır. Tasarlanan lüks evler neoliberal kent politikalarının görünür örneklerindedir. “Gözde Grubu ticari hayata 1996 yılında inşaat sektörüne girerek başladı. 1998 yılında grubun iki kurucusunun da doktor olmaları sebebi ile sağlık sektörüne yatırım kararı alındı” (Gözde Grubu). Sağlık sektöründeki çalışmalarından sonra ise “MyVia Genç Yaşam Merkezleri” sloganıyla MyVia konutlarıyla gayrimenkul inşası işine girmişlerdir. MyVia’da genç vurgusunun olması Bornova’da yapmış oldukları projede konum olarak Ege Üniversitesi, Ege Üniversitesi Hastanesi’ne ve Yaşar Üniversitesi’ne

yakın olduğundan hedef kitlenin gençler, öğrenciler olarak seçilmesinden dolayıdır. MyVia evleri küçük metrekareli evleri ile bekar, yalnız yaşayan öğrencileri müşteri kitlesi olarak belirlerken MyWay ile daha geniş lüks evler tasarlamıştır. “MyWay ile Rezidanslar, kuleler, karma projeler, AVM’ler, ve daha fazlası yapılacaktır. Yine yatırımcılarına kazandırma da lider bir marka olacaktır” (MyWay, kurumsal). Her proje esnek ve birbirinden farklı olarak üretilmiştir böylece her kesime hitap edebileceklerdir. Ayrıca kurumsal web sitede yapılan bir diğer vurgu ise “marka” olma üzerine kurulmuştur. Her konut projesine isim vererek sitelere kimlik atfedilmektedir. Bu lüks sitelerin ismi farklı olsada birbirini çağrıştıran isimlerdir böylece konutlar tek marka çatısı altında birleşmektedir. Konutlara verilen isimler yabancı dildedir. Bunu simgesel gösterim olarak ele almak gerekirse site sakinlerinin belirli bir kültürel sermayeye sahip olmasının beklendiğinden yola çıkarak konulduğunu söyleyebiliriz.

Emlak Dünyası Editörü Güliz Yıldız Zeren’in Gözde Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Kenan Kali ile yapmış olduğu röportajda Kali MyVia’yı şu şekilde tanımlamaktadır: “MyVia’nın kelime anlamı ‘benim canlı yaşamım’ demek. İnsanı insan yapan canlı olması özelliğidir. Bir insan canlı değilse, hiçbir anlam ifade etmez. Bu binalara can ve ruh katan sistemin adı da işte MYVIA’dır. MYVIA kişinin temel ihtiyaçlarını sorar, araştırır ve ona göre ev üretir. Sadece tuğla ve betondan ibaret değildir. (Yıldız Zeren,2015)”. Kali, MyVia’nın esnek ihtiyaçlara cevap verebilen canlı bir yaşam sunduğunu ifade ediyor. Bu tanımlama postmodern kent anlayışı ile uyumaktadır. “Postmodernistlere göre, kentin tamamını kontrol altına alabilmek olanaksız olduğuna göre, kent tasarımı, tikellerin isteklerine, geleneklere, bireylerin birbirlerinden çok farklı düşlerine göre şekillenmelidir. Yani, genel, kapsayıcı bir plan yerine “müşterilerin keyfini dikkate alan”, eski ve yeni olanın özgürce harmanlandığı bir kentleşme tarzı önerilmektedir” (Sevinç, 1999). Kali’nin yapmayı hedeflediği projeler postmodernist kent anlayışıyla örtüşmektedir. Müşteriler talepleri doğrultusunda şekil değiştirebilen yeniden yapılandırılabilen konutlar inşa edilmeye başlanmıştır. Yıldız Zeren’in yapmış olduğu röportajda Kali her bütçeye uygun sitelerin nasıl yapıldığı sorusuna şu cevabı vermiştir: “MyVia ayda 2 bin 500 - 3 bin TL düzenli geliri olan kişiyi her zaman ev sahibi yapar. Bunun formülü bizde. Kredibilitesi varsa kredi ile çözülür, kredi dışında peşinat toparlayabiliyorsa MySistem dediğimiz kendi ödeme ve finans sistemimizle bunu çözer. Bir şekilde MyVia’lı olur... MyVia Yıldız Projesi Buca’nın yükselen değerlerinden biri olacak. Projede daireler uygun fiyat tarifesıyla her bütçeye uygun” (Yıldız Zeren, 2015). MyVialı olmak marka konut imajıyla bir eve sahip olmaktan çok daha fazlasını ifade etmektedir. Site sakinleri yaşadıkları konutlarıyla prestij elde etmektedirler. Esnek ödeme seçeneği, kişiye göre tasarlanan ödeme planlarıyla herkesin bir şekilde MyVialı olabileceğini vurgulanmaktadır. Buca’daki projenin daha uygun fiyatlı oluşuyla MyVia projelerinin her birinin farklı bir statü grubuna hitap ettiği sonucu çıkartılabilir. Farklı statü gruplarına hitap etmesi postmodern esneklik öğelerini taşıdığını göstermektedir. MyVia konutları kendi içerisinde bir iç hiyerarşiye sahiptir. MyVia projelerindeki bazı evler üst sınıfa hitap ederken bazı evleri ise orta sınıfın tüketebileceği sınırlar içerisindedir.

Postmodernitede gösteren ile gösterilenin karıştığı bir kırılma yaratılmaktadır. Göstergeler arasındaki anlamlandırmanın artan oranda imajlarla gerçekleşmesi, anlamlar zincirindeki kırılmayı arttırmaktadır. Postmodernist kavramsallaştırmalar çeşitli imajların, reklamların ‘gerçek’ ile gerçek olmayan arasındaki ayrımı belirgin olmaktan çıkardığı bir durumun da altını çizmektedir (Aslanoğlu, 2000: 109). Örneğin MyVia Bahçe’nin etrafında konutlar olduğu halde, maket fotolarda etrafı ağaçlık alanlar olarak gösterilmektedir. MyVia Bahçe’nin güvenlik girişinin üstünde 3-5 ağaç görülmekte olup, bu durum, neoliberalizmin postmodern söylemi kullanarak 3-5 ağacı “Bahçe” olarak pazarladığının örneğidir. Böylece bahçe metaforu ile bir simülasyon yani gerçeğin yerine geçmiş sahteler (Baudrillard) yaratılmıştır. Yine MyVia Yıldız ile ilgili bir reklamda da çevre yolunun altında olan ve günde on binlerce aracın geçtiği yerin, ormanların sağladığı bol oksijenli bir yaşam alanı olarak sunulduğu görülmektedir (<https://www.sabah.com.tr/egeli/2015/06/10/ozlenen-yasam-konsepti-myviada>).

MyVia evleri reklamları, postmodern söylemi net olarak gözlemleyebileceğimiz bir alan sunmaktadır. Reklamlar ürünlerinin tanıtımını yaparken mevcut kültürün öğelerini kullanır. Reklamlarda tüketicilere sadece ürünler değil mutluluk, yeni bir kimlik, başkalarını kıskandıracak metaya sahip olacağı imajı, gösteriş, biriciklik vaat edilir. Nitekim Lefebvre’ye göre reklam, sadece bir tüketim ideolojisi sunmakla kalmaz; tüketici kimliğiyle doyuma ulaşan, kendini edimler yoluyla gerçekleştiren ve kendi imgesiyle (veya idealiyle) örtüşen tüketici "ben" in bir tasarımını sunar (2016:104). Myway Delux Alsancak projesinin web site tanıtımında kullanılan ifadeler şu şekildedir: “Yaşadığın Yer Hakkında Çok Şey Söyler...Tarih, tasarım, stil, alışveriş, mimari, moda, gurme lezzetler ve sıradışı hizmetler...Sizi tanımak isteyenlere

MyWay Deluxe Alsancak'ta yaşıyorum demeniz yeter!" (Myway Deluxe 2: <http://www.myway.com.tr/myway-deluxe-alsancak-satilik-daire-residence-rezidans.html>, Erişim Tarihi:05.12.2018). Alsancak'da yapılan bu projeyde kişinin yaşadığı yer ile imaj kazanacağı vurgusu yapılmaktadır. Myway'in sahip olduğu marka potansiyeli kullanıcılara iyi bir statü vadetmektedir.

MyVia reklamlarında kullanılan sloganlar ve reklam kurguları, postmodern söylemleri MyVia evlerindeki pratikler üzerinden görmemize olanak sağlamaktadır. Reklamlarda inandırıcılığın artması için kullanıcı yorumları gösterilmektedir. Myvia reklamları da bu stratejiyi kullanmış ve kullanıcıları projeyi anlatmışlardır. Youtube'de MyWay Yapı - MyVia Rent kanalında 2015'de yayınlanan "MyVia Yıldız Site Sakinlerimizden Bizi Dinleyin..." adlı reklamda kullanıcının ifadesi şu şekildedir: "Herkes kaliteli yaşamayı sever mutlaka ki ben de kendi bütçeme göre güzel bir yaşama sahip olmak istiyordum bana bu imkanı sunması bir kere benim için artı ve ikna edici taraftıydı... Benim için güvenlik de çok önemli burada aileler ve periferi insanlar olsun istedim ve öyle olacağından emin olduğumdan şüphe etmeden geldim (Youtube, Myvia 1)". Myvia konutları kullanıcıları sitelerin kaliteli yaşam sunduğundan bahsetmiştir. Sitelerde sağlanan güvenliğin önemli olduğuna vurgu yapmıştır. Aileler ve periferi insanlarla bir arada yaşamının güven vereceğini ifade etmiştir. Ayrıca benzer sosyo kültürel seviyedeki insanlarla beraber yaşamının getireceği rahatlığın altını çizmiştir. Bir başka MyVia sitesi sakinin reklam videosundaki ifadeleri şu şekildedir "Burayı güvenli bulduğumu söyleyebilirim artı burada yüzme havuzu olması spor salonu olması sauna kızım için tercih ettim daha iyi bir zaman kaliteli zaman geçirmesi için tercih ettim. Kızım için burada bir daire daha düşünebilirim yatırım için (Youtube Myvia 2)". Site sakini çocuğu olduğunu ve güvenliğin sağlanmasının önemli olduğunu ayrıca sitenin sunduğu sosyal aktivite alanlarının kaliteli zaman geçirmek için gerekliliğini vurgulamıştır. Modern kentli insanın vaktinin kısıtlı oluşu bütün bu olanaklara aynı anda erişebiliyor oluşu bu sitelerin en çok tercih edilme nedenleri arasındadır.

Youtube'de 2014'de "MyVia'yı Yatırımcıları Anlatıyor!" adında yayınlanan bir başka reklam filminde yatırımcının ifadeleri şu şekildedir: "Bir gün işe giderken billboardlarda, Böylesi İstanbul'da yok mottosu ile karşılaştım, bu çok ilgimi çekti internetten araştırdığımda.... firmanın çok yenilikçi fikirleri olduğunu gördüm...çok etkilendim" (Youtube Myvia 3). Böylesi İstanbul'da yok mottosu İzmir, İstanbul kıyaslamasını içermektedir. Güvenlikli sitelerin ilk önce İstanbul'da ortaya çıkışı bu mukayesinin nedeni olabilir. Proje sahipleri yaptıkları konutların özgünlüğüne dikkat çekerken kendilerini karşılaştıracakları bir üst olarak İstanbul'a işaret etmekteydiler.

Myway Deluxe Alsancak projesinin Youtube'de yer alan reklamında "Alsancak'tı Yaşamak Başka, Alsancak'ta Yaşamak Bambaşka, İzmir'de Alsancak'ın kalbinde tarihi dış cephesi modern iç mimarisi restoranları mağazaları ve zamanın ötesinde hizmet anlayışıyla Myway Deluxe Alsancakta bambaşka bir yaşam başlıyor (Myway Deluxe 1: <https://www.youtube.com/watch?v=2IvEjBhfırA>, (Erişim Tarihi,05.12.2018)". Tarihi, nostaljik yapının korunması istenirken bir yandan da iç dekorasyonun modern olarak tasarlanması postmodern kent anlayışıyla uyum sağlamaktadır. "Postmodernistler, kendilerini modernizme karşı tanımladıkları noktada 'eskiye özlem' duymaktadır. Postmodern mimarlıkta, geçmişin tarzlarına göndermeler yapma eğilimi vardır. Bugünün bunalımından kurtulmak ya da 'yumuşak geçişlerin' gerçekleşmesi için geçmişle kurulacak bağlantı büyük önem taşımaktadır" (Sevinç, 1999). Harvey'in ifadesiyle postmodern mimaride, kentin tarihi yapılarının, geleneksel, kentin klasik öğlerinin yeni form kazandırılması esastır. Yeni form kazandırma gelişmiş teknolojik malzemelerle restore çalışmalarını tarihi dokunun korunarak postmodern imaj çizilmesini içermektedir (2014: 86). Reklamda geçen ifadeler doğrultusunda tarihi ve modern yapının mimari alanda bir arada kullanılması postmodern çizginin izinden gidildiğini göstermektedir.

8. SAHA GÖRÜŞMELERİNİN ANALİZİ

Bu araştırma kapsamında sahada yapılan görüşmeler sonucu elde edilen görüşmecilerin ifadeleri, temel veriyi oluşturmaktadır. Elde edilen veriler betimsel analiz yoluyla incelenmiştir. Sorularda katılımcıların özel hayatına ilişkin bilgi alındığından isimleri verilmemiş, görüşmeciler cinsiyeti ve yerleşim yeri ile adlandırılmıştır. Ayrıca çalışma sonunda görüşmecilerle ilgili bilgi tablo olarak yer verilmiştir.

MyVia evlerinde çalışan üç güvenlik görevlisi ile güvenlikli sitelerde oturanların profilini öğrenci, bekar, çocuklu aile, tek yaşayan kadın, vardiyalı çalışan olarak tanımlamışlardır: "Kendini güvende hissetmek isteyenler özellikle tek yaşayan bayanlar burada oturmak istiyor. Çünkü burada 24 saat güvenlik hizmeti veriliyor. Kişi güvenliği arasa ve yardım istediğini belirtse bir dakikada yanlarındayız. Tek yaşayan, yalnız kalan öğrenciler de çok burada rahatla kalabiliyor. Yardım istediklerinde çabuk ulaşılabilir olmak onlar

için önemli” (Güvenlik2, Erkek, MyVia Bahçe). *Güvenlik önlemlerini çocuklar için istiyorlar. Çocuklar güvenli olsun, oyun alanından kaçırılma veya uzalaşma gibi ihtimalleri ortadan kaldırmak istiyorlar. Çocuklar site dışına tek çıkamıyorlar. Site içi her alan zaten kontrol altında. 24 saat kapıda güvenlik görevlileri oluyor. Ayrıca burada tek yaşayan ve vardiyalı çalışanlar da kalıyor. Eve geç saatlerde dönüyorlar evi güvenli olduğu için rahat hissediyor. Evin güvenli olması bu anlamda avantaj sağlıyor* (Güvenlik 3, Kadın, Myvia Yıldız). Güvenlik görevlilerinin ifadeleri çerçevesinde güvenlik kavramının daha çok kadın, çocuk ve tek yaşayan bireyler ile eşleştirildiği gözlemlenmektedir. Dolayısıyla güvenli siteler, kadın ve çocuklar için daha fazla güvenliğe ihtiyaç duyulan bir yer olarak görülmektedir.

MyVia evleri tasarımı ve dizaynı otel odasını anımsatmaktadır. Reklam filmlerinde otel rahatlığı vurgusunu, girişlerin otel lobisine benziyor oluşu ve eşyalı evlere bir bavulla tanışının sloganı klasik ev tanımından esnek eklektik bir yapıya dönüşümünü gözler önüne koymaktadır. Bu konuda görüşülen güvenlik görevlisi MyVia sakinlerinin mesleklerine vurgu yaparak açıklamıştır: *“Burada aile de öğrenci de kalıyor. Hastaneye yakın olduğu için hemşire, doktor oldukça fazla var. Öğrenciler de kalıyor bunun yanı sıra mühendis, pilot olan da var. Bu insanlar zaten gün içerisinde yoğun olarak çalıştıklarından evleri otel olarak kullanıyorlar. Eve geç saatte gelip sabah erken saatte ayrılıyorlar”* (Güvenlik1, Erkek, MyVia Bahçe). *“Normal site sakini gibi değiliz. Biz sabah 6’da evden çıkarız akşam 9’da eve geliriz. Evi otel gibi kullanıyoruz. Evde çok zaman geçirmiyoruz. Eve geldiğim zamanda güvenlik dışında bir talebim olmuyor. Evde veya sitede vakit geçirmedikten komşuları da tanımıyorum”* (G3, Erkek, MyVia Yıldız). Evlerin otel işlevinde kullanılıyor oluşunu (“birbirine geçmeyi”) iş yoğunluğu ve günlük rutin planlamaların evde zaman geçirmek için yeterli vakit bırakmadığına bağlanmaktadır. Bu bağlamda evi otel olarak gören bir kullanıcı komşuluk ilişkisinin olmadığını belirtmiştir. MyVia evlerinde oturan diğer katılımcılar da evin fiziksel özelliklerini tanımlayarak otele benzerliğini şu şekilde ifade etmişlerdir: *“Evler otel konsepti ile yapılmış mesela banyo duvar kağıdı ile kaplanmış. Daire kapıları çelik kapı değil, otel kapısı gibi ince kapılardan. Çünkü girişte yoğun güvenlik var yabancı zaten siteye ve dairelere giremez bu yüzden çelik kapılara ihtiyaç yok”* (G1, Erkek, MyVia Yıldız). *MyVia daha otel gibi aslında yurdu andıran bir yapısı da var. Çünkü öğrenci ve çalışan tek başına kalan insanlar genelde tercih ediyor. Kurulu düzeni ve ailesi olan biri için çok tercih edilebilecek bi yapı değil. 1+0 evim ev gibi hissettiriyor tabi ama alışılmış bir aile apartmanı değil burası. Koridorlar kırmızı, otel gibi soğuk bir yer”* (G7, Kadın, MyVia 414). *“Buraya otele kalmaya gelir gibi bir bavul ile taşınabildim. Sadece kişisel eşyalarımı getirdim. Bir evin temel ihtiyaçları eşyalı ev tuttuğum için vardı. Kendim sadece ek alacaklarımı ve eşyalarımı getirdim”* (G9, Kadın, MyVia 414). *“Otel tatiline havuz, deniz olduğu için gidersin. Burada havuz var. Çocuklarım yazın havuzdan çıkmıyor. Otele gitmeye gerek yok bu yüzden”* (G10, Kadın, MyVia Yıldız). *“Dışarıdan baktığında burası otel gibi görünüyor. Hatta biz buraya taşınmadan önce burası otel olacak sanılıyormuş. Otel konforunda bir evde yaşıyoruz”* (G11, Erkek, MyVia Yıldız). MyVia reklamlarında otel konforundaki ev vurgusu kullanıcılar tarafından da hissedilen ve onaylanan bir durumdur. Kullanıcıların bir kısmı bunu konforlu olarak yorumlamışken bir kısmı bunu soğuk bir yer olarak tanımlamıştır. MyVia evleri reklamlarında da vurguladığı gibi ev ve otel rahatlığını bir arada sunma fikrini sloganlaştırmıştır. Hem ev hem otel hem yazlık, talebe göre esneklik taşıyabilen çeşitli melez konseptli evler üreterek postmodern söylemin pratik üzerinden yeniden üretildiğini söyleyebiliriz.

Evli olan site sakinleri MyVia’da oturma nedeni sorusuna, kadın ve çocuğun güvenliği kavramı üzerinde durmuşlardır. Ailelerin ağırlıkta yaşadığı MyVia Yıldız sitesindeki görüşmecilerin çoğu eşim ve çocuğum rahat etsin yanıtını vermiştir: *“MyVialara çocuğun sosyal imkanı için taşındık. Ailemin ve çocuğumun huzurlu bir ortamda yaşaması benim için çok önemli. Çocuklar büyüdüğünde bu kadar ihtiyaç duymayız belki ama şimdi çocuklarım daha küçük ve güvenli olması bizim önceliğimiz. Önceden güvenli olmayan bir evde oturuyorduk orada çocuk evde daha kapalı kalıyordu. Fakat burada çocuk dışarıda sitede arkadaşlarıyla istediği gibi vakit geçirebiliyor”* (G2, Erkek, MyVia Yıldız). *“Buraya eşim ve çocuğum için taşındık. Site güvenli ve havuzu var. Çocuklar yazın havuzda vakit geçiriyor. Havuza yabancı biri giremiyor site kuralı gereği. Sitede çocuklar bahçede güvenli parkta özgürce eğlenebiliyorlar”* (G1, Erkek, MyVia Yıldız). *“Güvenli bir site olduğu için çocuğu evde tek başına bırakabiliyoruz. Hafta sonu benim dışarıda işim olduğunda çocuk evde kalabiliyor. Herhangi bir problemde güvenlik arkadaşlara çok kolay ulaşabiliyorum. Her konuda yardımcı oluyorlar”* (G3, Erkek, MyVia Yıldız). *Eşim ve çocuğumu gözüm arkada kalmadan evde bırakabiliyorum. Bahçe katında oturuyorum. Eğer güvenli bir yer olmasaydı bahçe katında oturamazdım* (G4, Erkek, MyVia Yıldız). *“Eşim sıklıkla şehirdışı seyahatlere gidiyor. Ben çocuklarımla evde tek başıma kalıyorum. Çocukların ve bizim güvenliğimizin sağlanması için geldim. Çocuk burada önemli bir faktör, etraf çok kötü fakat sitede*

güvenderiz” (G10, Kadın, MyVia Yıldız). Erkek katılımcılar kadın ve çocuklar için güvenliğin önemli olduğunun altını çizirken, bir kadın katılımcı da bu talebi doğrulamıştır. Kadının eşinin uzakta oluşu veya evde tek kalıyor olması nedeniyle güvenliğe olan talebin arttığı gözlenmektedir.

Myvia 414, MyVia Fest gibi 1+1 ve 1+0 evlerde bekarların ağırlıkta yaşadığı sitelerde güvenlik evleri tecih etme nedeni: *“Tek başıma yaşıyorum. Ailemin de evi tutarken en çok dikkat ettiği şey evin güvenliği olmasıydı”* (G9, Kadın, MyVia 414). *“MyVia yeni yaşam alanı oluşturmadan önce burası sanayi ve güvenilir olmayan bir alandı. MyVialar olmadan önce Özkanlardan gidip geliyorduk. MyVia evlerini yaptıktan sonra kalite ve yakınlıkla birlikte güvenliği oluşu beni etkiledi. Sanayiye aitken burası تنها ve gece dışarıya çıkmak sorundu. Şimdi bu bir sorun değil”* (G7, Kadın, MyVia 414). Tek başına yaşayan görüşmeciler kentsel mekanda güvenliğin kişisel bir gereklilik olduğunu vurgulamış ve şehirde tek yaşamının tekinsiz olabileceği ihtimaline karşın güvenliği bir sitede yaşadıklarını vurgulamışlardır.

MyVia markalı ev sakinlerine, “MyVia evlerini neden tercih ettiniz” sorusu sorulduktan sonra site yönetimine de aynı soru sorulmuştur. Site yöneticilerinin MyVia tercih edilme nedenini şu şekilde tanımlanmaktadır: *“MyVia evleri güvenliği bir yaşam sağlıyor. Güvenlik sorunu çıkmıyor. Bir sorun halinde güvenlik yetkilileri müdahale ediyor. İyi bir yönetim var. Sitede yönetiminde acil müdahale ekibi var. Sitede yetkililer dönüşümlü olarak kalıyorlar ki acil bir durumda yardımcı olabilmek için. Burası temiz bir site uyandırıcı ve fuhuş yok. Ayrıca site ek hizmetler sunuyor. Doktor, kadın, yabancı vatandaşların da tercih ettiği bir yer”* (Site Yöneticisi1, Kadın, MyVia Bahçe). *“Gelir düzeyi yüksek olanların kalabileceği bir site. Ayrıcalıklı genç yaşam alanı sunuyoruz. Sosyal yaşam alanı var havuzu ve bahçesi var. Sitenin altında yeme içme alanları, cafeler bulunuyor. Dairler küçük ve oldukça pratik. Site sakinleri sorunları ile başa çıkamadığında bizden yardım istiyor. Kuru temizleme, halı yıkama gibi ek hizmetlerimiz de var. Yaşamı onlar için kolaylaştırıyoruz. Öğrenciler için bir pratik yaşam sunmaktadır. Ayrıca güvenlik burada önemli bir faktör. Danışmadan geçmeden biri yukarı çıkamaz asansörler parmak izi ile çalışıyor”* (Site Yöneticisi2, Kadın, MyWay Dokuz Eylül). Site yöneticilerinin cevaplarında güvenlik ve MyVia evlerinin sunduğu sosyal imkanlar ön plana çıkmıştır. Site yönetimi sunduğu imkanları sosyal bir ayrıcalık olarak betimlerken bu ayrıcalıktan yararlanan insanları gelir düzeyi yüksek olarak nitelendirmiştir. Görüşmeciler bu imkanları olumlu olarak tanımlarken. Bazı görüşmeciler sosyal bir ayrıcalık olan hizmetlerin siteye verilen yüksek aidatlar karşısında elde edilen olası bir hizmet olarak değerlendirmektedir.

Güvenliği sitelerde aidatların ve kiralarn yüksek tutarlardan oluşması bu evleri tercih edenlerin ekonomik ve sınıfsal yapısı bakımından toplumun geri kalanından ayrıştığı noktayı oluşturmaktadır. Bu ayrışmanın sakinler tarafından nasıl gözlemlendiğinin tanımlanması için “MyVia sakinlerinin genel profilinin betimler misiniz” sorusu yönlendirilmiştir. Bu soruya verilen yanıtlar aşağıdaki gibidir: *“Burada kalanlar genellikle öğrenci, ilaç mübessili, satış pazarlama ile uğraşan insanlar. İşi gücü olan, bekar yalnız yaşayan rahatına ve güvenliğine düşkün insanlar tercih ediyor. Bu anlamda MyVia evleri sakinlerinin sosyal ekonomik durumu benzerlik taşıyor. Genelde ekonomik olarak iyi ve orta bir seviyedeler. Birbirlerine denk ve belli bir kesim aynı amaçlar için burada yaşıyor”* (G7, Kadın, MyVia 414). *“Ortalama üstü gelire sahip olanlar iyi halli insanlar kalıyor burada. Ucuz bir yer değil burası kirası oldukça yüksek. Ekonomik açıdan benzerlik taşısa da sosyal açıdan aynı benzerliği taşıdığını söyleyemem”* (G8, Kadın, MyVia Dokuz Eylül-gny). MyVia sakinlerinin profilinin betimlemesinde benzer gelir grubunda olmaları, beyaz yakalı, profesyonel meslek sahibi olmaları ilk söylenen özellikleri oluşturmaktadır. Benzer gelir grubuna vurgu yapılırken görüşmecileri bazıları tarafından sosyal açıdan tamamen bir homojenlik içermediği de belirtilmiştir. Burada ekonomik denklik gündeme gelirken sosyal hayatların homojenliği göreceli olarak değerlendirilmiştir.

Güvenliği siteler gerek çevrelediği teller ve yüksek duvarlarla kentin geri kalanından izole bir alan yaratmaktadır. Kentin içinde fakat tehlikeden arındırılmış halde yaşamak isteyenler için sitelerdeki güvenliği önemleri gerekli siterilize alanı şekillendirmektedir. Görüşmeciler kentin geri kalanından yalıtılmış ve soyutlanmış olmayı zaruri bir gereklilik olarak değerlendirmişlerdir: *“Siteye girince çok farklı bir ortama giriyorsun. Burası ayrı bir dünya. Havuzu var, yeşilliklerle çevrili, güvenlik kapıda. Siteden çıkınca halkın arasına karışıyoruz. Site sakinleri genelde doktor, hemşire, eczacı yani eğitimli insanlardan oluşuyor. Fakat site dışındaki insanları bilemiyoruz. Şehrin geri kalanı çok daha karışık. Bu yüzden siteden çıkmak zor geliyor”* (G10, Kadın, MyVia Yıldız). *“Sitede çevre ile soyutlanma var. Görülmeyen sınırları var gibi. Diğer taraf ve MyVia evleri arasında belirgin bir fark yaratılmış durumda”* (G 9, Kadın, MyWay Terrace). *“Şehirden uzaklaştığımı hissediyorum. Yazlık havası var buranın havuz ve yeşillikler görsellik*

katıyor ve şehirden daha uzakmışım izlenimi yaratıyor” (G4, Erkek, MyVia Yıldız).

Güvenlikli sitelerde gerçekleştirilen görüşmelerde, site ve kentsel mekan arası ayrımın net bir biçimde sınırlandırılan değerlendirmelere ulaşılmıştır. Site dışında halkın içine karıştığı söylemi ile halk ve sitedekiler arasında yeniden bir ayrım yaratmıştır. Şehrin karmaşıklığından kaçmak için tercih edilen site çevreye göre daha homojen bir yapıyı barındırmaktadır. MyVia sakinlerinde homojenlik “kendileri gibilerle birlikte olma” fikri oldukça güvenli ve tercih edilme nedeni olarak algılanmıştır. Buca MyVia Yıldız’da görüşülen bir akademisyen görüşmeci bu durumu şu şekilde betimlemiştir: *“Buca’dan uzaklaşıyorsun buraya gelince. Kendini özel hissediyorsun. Buca eski çarpık kent burada o çarpıklığı göremiyorsun daha homojen bir yapısı var. Çarpıklık içerisinde homojenlik var diyebiliriz” (G1, Erkek, MyVia Yıldız).* *“Tercih sebebiz kentten Buca’dan yalıtılmış olmasaydı. MyVia Buca’dan izole bir durumda bu yüzden burayı çok sevdik. Buca çok karışık, kalabalık ve gürültülü. Yazın 100 metre ötede nişanlar, düğünler açık havada yapılıyor bu gürültü yaratabiliyor. MyViada bu gürültüyü ve karmaşıklığı hissetmiyorum. MyVia daha izole bir yerde bu yüzden buraya taşındık” (G3, Erkek, MyVia Yıldız).* *“Buca’da trafik çok kötü. Metro yok çok sıkışık bir yer. Alt yapı yok. MyVia Buca’da nezih ve güvenilir bir yer olduğu için tercih ettik. Buca’da çocuk yetiştirmek çok zor. Çocukların site dışında karşılaştıkları insan profili çok farklı. Site dışındaki parka gittiğimizde parkta oynayanların küfürlü konuşmalarına şahit olabiliyor. Bu yüzden site dışında çok parka gitmiyoruz. Sitenin parkını kullanıyoruz” (G10, Kadın, MyVia Yıldız).* Buca’dan farklı bir imaj sunduğu gerekçesi ile görüşmecilerin MyVia evlerini tercih ettiği görülmektedir. Alt yapı sorunlarının olduğu, dezavantajlı karışık bir konum olarak tanımlanan mekandan MyVia Yıldız evleri Buca’dan farklı bir yaşam alanı sunulmuştur. Yeni bir yaşam alanında site içerisinde soyutlanmış Buca ile iletişimin sınırlandığı bir alan yaratılmıştır. Görüşmecilerin ifadeleri doğrultusunda *“çarpıklık içerisinde homojen”* bir yapının varlığı postmodernizmin kendi içerisinde barındırdığı çelişkilerin altını tekrar çizmektedir. MyVia evleri konumsal olarak çizdiği imaj, peyzaj ve yapılanma ile konumsal farkların önemini kapatmaktadır. Buca’da inşa edilen bir yapı olsa da Buca’ya benzemediği için talep edilir olduğu bir çok kullanıcı tarafından ifade edilmiştir. Düzensiz bir yapılaşmanın olduğu yoğun nüfuslu Buca’nın konumsal olarak negatif olarak atıf yapılabilecek özellikleri Buca ilçesinde yer alan MyVia evlerinde bu olumsuz yanlar ve çelişkiler törpülenmiştir. Bu bağlamda bir MyVia reklamında geçen *“Her köşesinde sizi hayatın angaryalarından kurtaracak, şaşırtıcı detaylar gizli”* (<https://www.youtube.com/watch?v=RlNZJXjkj8>) söylemi de, MyVia’da sunulan yaşamın izole yönü açısından çarpıcı bir örnektir. Robins’in ifadesiyle postmodern yeni kentsel romantizmin, kent yaşamının gerçek çelişkilerini ve gerilimlerini redderek, onun rahat, hoş ve arındırılmış bir uyarlaması (1996: 79) olarak sunumu, MyVia evlerindeki görüşmecilerin değerlendirmeleri ile kesişmiştir.

MyVia evleri sakinlerine komşuluk ilişkilerinin olup olmadığı, varsa ilişkilerin nasıl sürdürüldüğüne dair bir soru sorulduğunda verilen yanıtlar aşağıdaki gibidir: *“Havuz sitenin ortak paydasını oluşturuyor. 15,20 tane çocuklu aile yazın çocuklarının yanında havuza iniyor. Çocuklar havuzda oynarken aileler sohbet ediyor. Komşuluk ilişkilerinin gelişmesinde havuz ortak bi alan oluşturuyor” (G1, Erkek, MyVia Yıldız).* *“Komşuluk ilişkileri oldukça iyi çocuklar sosyalleşmenin gelişmesinde oldukça etkili. Çoğu aile yapısı benzer, genç çiftler, çalışan eşler, çekirdek aile yapısı var. Çocuklar sitede arkadaşlık yapıyor. Havuz başında veya parkta çocukların yanında aileler de biraraya geliyor” (G2, Erkek, MyVia Yıldız).* *“Komşuların çoğunu tanırız. Evine gideriz. Havuz başında oturuyoruz yazın. Çay, kahve içiyoruz beraber. Küçük bir site yabancı giremiyor ister istemez tanıyor oturanları. Benzer aile yapıları da olduğundan daha kolay iletişim kuruyoruz. Eğer sitede oturmasaydık kimin ne olduğunu bilemezdik” (G10, Kadın, MyVia Yıldız).* İki bloktan oluşan MyVia Yıldız sakinleri genel olarak sitede komşuluk ilişkilerinin var olduğunu belirtmiştir. Komşuluk ilişkilerinin geliştiği bir yer olarak bahçe ve havuz ortak iletişim alanını işaret etmişlerdir. Sosyal ilişki ağı çocuklar üzerinden kurulmasını iki görüşmeci şu şekilde açıklamıştır: *“Havuzu genelde çocuklar kullanıyor. Aileler de çocukların yanında havuz başında bekliyor. Ortak payda çocukların mutluluğu. İlk taşındığımızda yüzme hocası geliyordu. Çocuklara yüzme öğretilmesi sağlanıyordu. Çocuklar o kursta kaynaştı aileler çocuklar üzerinden iletişimi devam ettirdi” (G1, Erkek, MyVia Yıldız).* *“Buradaki çocukların ailelerin maddi durumu iyi çocuklar siteye yemek çağırıyorlar. Eve çıkmadan yemeklerini yiyorlar. Sosyalleşebilecekleri güvenli bir ortam oluşuyor. Aileler de çocuklarına kimi zaman eşlik ediyor. Komşuluk ilişkileri pekişmiş oluyor” (G1, Erkek, MyVia Yıldız).* Komşuluk ilişkisinin gelişmesinde ortak alanların yanı sıra çocukların oluşturduğu ortak alanın, komşuların birbirleriyle iletişimi geliştirmede etkili olduğu vurgulanmıştır.

1+1 ve 1+0 evlerin yaygın olduğu MyVia 414’de oturan görüşmeciler ise komşuluk ilişkileri hakkında MyVia Yıldız sakinlerinden başka bir noktaya işaret etmişlerdir. “Öncelikle çok komşuluk kavramı yok. Üç sene kaldım 414’de 5 kişi tanımamışım. Çok komşuluk yok. Genelde selamlaşılıyor bile. Bence komşuluk yeterli değil. İnsanlar oldukça soğuk” (G9, Kadın, MyWay Terrace). “Burası aile apartmanı gibi değil, çoğunlukla öğrenci ve çalışan tek yaşayan insanlar. Çoğu kiracı okul dönemine göre kalan insanlar da değişiyor. Okuldan arkadaşın olmadıktan sonra komşuluk gibi bir şey oluşmuyor” (G12, Kadın, MyVia 414). Görüşmeciler komşuluk ilişkisinin olmayışını evlerde kiracıların yoğunlukla yaşadığı ve gelip geçicilik hakim olduğundan kalıcı geleneksel bir komşuluk ilişkisi olmadığını vurgulamışlardır. Aile apartmanı değildir demesi geleneksel mahalle ve apartman kültüründen bağımsız yeni bir oluşumun olduğuna işaret etmektedir. MyVia Yıldız’da ailelerin çoğunlukta yaşadığı site ile 1+1 bekarların yoğunlukta yaşadığı siteler karşılaştırıldığında taleplere göre inşa edilen postmodern mekanın ilişkiler ağı üzerinden yarattığı çeşitliliği görebilmekteyiz. Aynı firmaya ait olan markalı evler talepler çerçevesinde şekillenen mekan ve ilişkileri düzenlemektedir. Talebe göre, canlı yaşayan, esnek postmodern yapının izlerini taşıdığını söylemek mümkündür.

Görüşmecilere oturdukları marka konutların kimliklerini tanımlamada ne kadar etkin rol oynadığı konusunda sorular yöneltilmiştir. MyVia’ların ayrıcalık yaratması ve MyVialı olmanın kişiyi tanımlaması üzerine sorulan soruya verilen yanıt aşağıdaki gibidir: “MyVia evlerine kapıdan girince bana mutluluk veriyor. Şükrediyorum burada oturduğum için. Havuzun mavi ışıkları benim hoşuma gidiyor. İçim şıkır şıkır oluyor. Ayrı bir dünyada yaşıyor hissi yaratıyor. Görşellik iyi seni deşarj ediyor. Güvenlik var, tertemiz, pırıl pırıl bir yer. Rahatlamak isteyen saunaya gider. Spor yapmak isteyen fitnessa iner. Sohbet etmek isteyen havuz başına gidiyor” (G11, Erkek, MyVia Yıldız). “İnsanlara MyVia’da oturuyorum dediğinde insanlar biliyorlar biz oraya diyorlar. İnsanların aklında MyVia ile ilgili genel bir profil yaratmış markalı evler” (G1, Erkek, MyVia Yıldız). “MyVia şık bir site olarak biliniyor. İnsanlar reklamlardan tanıyor. İnsanlar nerede oturuyorsunuz diye sorduğunda hemen Buca’da demiyorum. MyVia’da oturuyorum diyor. Çünkü MyVialı olmak iyi bir izlenim yaratıyor” (G10, Kadın, MyVia Yıldız). “MyVia’da oturduğumu söylediğimde bakış açısı ve tavır değişiyor. İnsanlar daha üstte görmeye başlıyor. Sen çok şanslısın diyen arkadaşlarım var” (G9, Kadın, MyWay Terrace)

Görüşmecilerin ifadelerinden yola çıkarak, MyVia’nın piyasada ürettiği marka konutlar prestij unsuru olarak kullanılmaktadır. Reklamda “MyVialı olmak ayrıcalıktır” sloganı görüşmecilerin de benimsediği bu haletiruhiye karşımıza çıkmaktadır. MyVia’nın sunduğu sosyal ve fiziksel imkanlar kişiler üzerinde statülerini ifade eden bir mekan olarak tanımlanmaktadır.

MyVialı kimliği toplumun diğer kesiminden ayrılıyor olmanın verdiği sınırı da oluşturmaktadır. MyVialı olmak ev sakinleri için bireysel yalnızlıklarını gizleyebildikleri yeni bir gruba üye olmayı da içermektedir. Kapalı bir grup olan bu yapılanmada yer alabilmek için orta ve iyi seviyede bir gelire sahip olmak gerekmektedir. Bu şartlar sağlandığında MyVialı olmak ve ayrıcalıklardan yararlanmak prestij öğelerine sahip olunabilir. Bu imajı daha görünür ve hissedilebilir kılmak için MyVia kullanıcılara günlük hayatlarında ev dışında da çeşitli imkanlar sunmuştur. Görüşmecinin ifadesiyle MyVialı olmanın ayrıcalıkları: “MyVia’nın evde sunduğu ayrıcalıkların yanı sıra günlük hayatta da kullanabileceğimiz imkalar sunuyor. MyVia kartımız var Gözde Grup’un hastanelerine indirimli olarak gidebiliyoruz. Ayrıca MyVia Bahçe’nin alt katlarında olan cafelere gittiğinde belirli bir indirim uygulanıyor. Ben kullanmadım bu imkanları yalnız bu ayrıcalığa sahip olduğumu biliyorum” (G11, Erkek, MyVia Yıldız). MyVialı olmak sağladığı fiziksel ve sosyal imkanlarla ile yarattığı ayrıcalıklı kimliği pekiştirmektedir. Görüşmeci bu ayrıcalıklardan yararlanmasa bile böyle bir imkana sahip olduğu için kendini ayrıcalıklı görmektedir.

9. SONUÇ

Güvenlikli siteler, neoliberal politikaların özellikle 1980 sonrasında öne çıkartılmasıyla yaygınlaşmıştır. Sermaye birikimi birinci çevrimde karşılaştığı krizi ikinci çevrimde yapılı çevreye yatırım yaparak aşma çabası kentsel mekana yönelik sermaye yatırımlarını arttırmıştır. Bu süreçle yakından ilişkili olan güvenlikli siteler kentin mutenalaştırılması (soylulaştırılması) sürecinden ve kentsel mekanın üretiminden bağımsız değildir. Orta ve üst gelir gruplarına yönelik yapılmış olan siteler zamanla alışveriş merkezi, lüks restoran ve eğlence mekanları gibi tüketim araçlarını da yakınına çekmiştir. Siterilize bir yaşam alanı sunan bu evlerde bahçe ve güvenlik kavramları prestijli bir kimlik öğesi olarak pazarlanmaktadır. İzmir Myvia evleri ile site sakinlerine bambaşka, “şaşırtıcı detaylarla gizli” büyümlü bir hayat vaat edilmektedir. Böylece MyVia’nın bir evden daha fazlası olduğu vurgulanmaktadır. MyVia’lar ile binalara “can ve ruh” katıldığı

söylenerek oturanların talebine cevap verebilen bir yapının tasarlandığı ifade edilmiştir. Bütün bu söylemler, postmodern kent anlayışı ile uyuşmaktadır. Esnek ve ihtiyaç çerçevesinde şekillenebilen yeni ve eskiyi bir arada bulundurabilen postmodern güvenli siteleri, kentin gerçekliğinden yalıtılmış imajlarıyla (adeta çarpıklık içinde homejen bir durumu yansıtarak) karşımıza çıkmaktadırlar. Dolayısıyla yüksek duvarlar ve güvenlik önelemlerinin yanı sıra kullanıcılarına, dışarılarındaki dünya ve ötekilerden ayrıcalıklı / korunaklı bir yaşam alanları sunuyor algısını oluşturan güvenli siteleri, birçok yönden postmodern kent anlayışının söylem ve pratiklerle kesiştiği bu çalışmada ortaya konulmaya çalışılmıştır.

KAYNAKÇA

- Akyol, D. (2008) “Yeni Yaşam Tarzları: Kapalı Konut Yerleşkeleri”, DEÜ Mühendislik Fakültesi, Fen ve Mühendislik Dergisi, 3: 73-83.
- Akyol Altun, D. (2012) . “İzmir’de Yeni Bir Konut Üretim Süreci Olarak Kapalı Konut Siteleri”, İdeal Kent Dergisi 6: 40-61.
- Aslanoğlu, R. (2000). Kent, Kimlik ve Küreselleşme, Ezgi Kitabevi, Bursa.
- Aydın S., (2012). “İstanbul’da “Orta Sınıf” ve Kapalı Siteler”, İdeal Kent Dergisi, 6: 96-123.
- Bal, H. (2011). Kent Sosyolojisi, Fakülte Kitabevi, Isparta.
- Bektaş B. (2011). “Kapalı Siteler Üzerine Yerel Bir Değerlendirme: Mersin Örneği”, Toplum ve Demokrasi Dergisi, 5(11): 97-114.
- Bıçkı, D. (2001). “Modernizm ve Post-Modernizm”, İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, 3 (1).
- Candaş E. (2007). “İstanbul’da Dışa Kapalı Konut Sitelerinin Tasarımında Güvenlik Konusunun İrdelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Güner, D. (2006). “İzmir’de Modern Konut Mimarlığı 1950-2006”, Planlama Dergisi, 3: 123-142.
- Harvey, D. (2014). Postmodernliğin Durumu (Çev.: Sungur Savran), Metis Kitabevi, İstanbul.
- Harvey, D. (2016). Kent Deneyimi (Çev.: Esin Soğancılar), Sel Yayıncılık, İstanbul.
- Karakurt, E. (2006). “Kentsel Mekânı Düzenleme Önerileri: Modern Kent Planlama Anlayışı Ve Postmodern Kent Planlama Anlayışı”, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 26 (Ocak-Haziran):1-25.
- Kızılcelik, S. & Erjem, Y. (1996). Açıklamalı Sosyoloji Sözlüğü, Saray Kitabevi, İzmir.
- Köse, B. (2019). “Sosyo-Mekânsal Ayırışma Ve Güvenlikli Siteler: Antalya Örneği”, Doktora Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Antalya.
- Kurtuluş, H. (2011). “Gated Communities as A Representation Of New Upper And Middle Classes In Istanbul”, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 44(Mart 2011):49-65.
- Larrain, J. (1995). İdeoloji ve Kültürel Kimlik (Çev.: Funda Payzın), Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Myway Deluxe 1: , <https://www.youtube.com/watch?v=2IvEjBhfnrA>, Erişim Tarihi, 05.12.2018.
- Myway Deluxe 2: <http://www.myway.com.tr/myway-deluxe-alsancak-satilik-daيره-residence-rezidans.html>, Erişim Tarihi:05.12.2018.
- Myway Fest: <http://www.mywayfest.com/portfolio-item/evinizde-otel-konforuna-ne-derisiniz/>, Erişim Tarihi:29.09.2019
- Myway, <http://www.myway.com.tr/>. Erişim Tarihi:29.09.2019
- Myway Kurumsal, <http://www.myway.com.tr/kurumsal.html>, Erişim Tarihi:10.12.2018.
- Özgür, E. F. (2006). “Sosyal ve Mekânsal Ayırışma Çerçevesinde Yeni Konutlaşma Eğilimleri: Kapalı Siteler, İstanbul, Çekmeköy Örneği”, Planlama Dergisi, 4: 79-95.
- Perouse J.F & Danış D. (2005). “Zenginliğin Mekânda Yeni Yansımaları: İstanbul’da Güvenlikli Siteler”, Toplum ve Bilim Dergisi, 104: 92-123.

- Ritzer, G. (2016). Büyüsü Bozulmuş Dünyayı Büyülemek (Çev.: Neşenur Domaniç), Sarmal Kitabevi, İstanbul.
- Robins (1996), “Kent Tutsakları: Post-Modern Kent de Ne Ola ki?”, Yitik Ülke Masalları
- Kimlik ve Yer Sorunsalı. (Ed. E. Grosz, G. Brown, J. Donald, K. Robins), (Çev.: Türkan Yöney), Sarmal Kitabevi, İstanbul.
- Sabah Gazetesi, “Özlenen yaşam konsepti MyVia'da”, <https://www.sabah.com.tr/egeli/2015/06/10/ozlenen-yasam-konsepti-myviada>, 10.06.2015.
- Sevinç, M. (1999). “Postmodernizm ve Kent”, Birikim Dergisi, 124 (Ağustos 1999).
- Sipahi, E. B. (2012). “Yeni” Liberalizmin “Yeni” Yaşam Alanları Olarak Güvenlikli Siteler: Konya Örneği”, ideal Kent, 3(7):110-135.
- Tümtaş, M. S. (2012). Kent, Mekan ve Ayrışma, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Yaşar, C. G. (2012) “Kapalı (Korunmalı) Siteler”, Kentsel Planlama Ansiklopedisi, ss. 178-180, (Ed. Melih Ersoy), Ninova Yayınları, İstanbul.
- Yıldız Kuyurukçu E. & Ulusoy, M. (2014). “Yeni Konutlaşma Eğilimi Olan Dışa Kapalı Konut Yerleşmelerinde Kullanıcı Memnuniyeti Analizi”, Selçuk Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Bilim ve Teknoloji Dergisi, 2(3): -12.
- Yıldız Zeren G., 2015, MyVia Kurucusu Kenan Kali: Kışkanılan Projeler Üretiyoruz, Gözlem Gazetesi Röportajı., <https://www.gozlemgazetesi.com/HaberDetay/267/139278/myvia-kurucusu-kenan-kali-kiskanilan-projeler-uretiyoruz.html>, Erişim Tarihi, 06.12.2018.
- Youtube Myvia 1, MyVia Yıldız Site Sakinlerimizden Bizi Dinleyin, https://www.youtube.com/watch?v=s_0O7g7Pqlg, Erişim Tarihi, 06.12.2018.
- Youtube Myvia 2, MyVia Yıldız Site Sakinlerimizden Bizi Dinleyin, <https://www.youtube.com/watch?v=PtfDrJMAw6s>, Erişim Tarihi, 06.12.2018.
- Youtube Myvia 3, MyVia'yı Yatırımcıları Anlatıyor!, <https://www.youtube.com/watch?v=puTF3PYVTFY>, Erişim Tarihi: 06
- <https://www.youtube.com/watch?v=RINZJXkj8>

TABLO: GÖRÜŞMECİLERİN LİSTESİ

GÖRÜŞMECİLER	YAŞ	CİNSİYET	Meslek	KONUT TİPİ
G1	38	Erkek	Akademisyen	3+1
G2	32	Erkek	Matematikçi	3+1
G3	47	Erkek	Biyolog	3+1
G4	33	Erkek	İş insanı	3+1
G5	21	Kadın	Öğrenci	1+1
G6	29	Kadın	Ev hanımı	3+1
G7	22	Kadın	Öğrenci	1+0
G8	22	Kadın	Öğrenci	Yurt 2 Kişilik Oda
G9	24	Kadın	Öğrenci	1+1
G10	39	Kadın	Medikal	3+1
G11	54	Erkek	İş insanı	3+1
G12	21	Kadın	Öğrenci	1+0
G13	24	Kadın	Öğrenci	1+1
G14	22	Kadın	Öğrenci	1+1
G15	20	Erkek	Öğrenci	1+1
G16	22	Kadın	Öğrenci	1+1
Site Yöneticisi 1		Kadın		Bahçe
Site Yöneticisi 2		Kadın		MyWay Dokuz Eylül
Güvenlik1		Erkek		Bahçe
Güvenlik2		Erkek		Bahçe
Güvenlik3		Kadın		Yıldız
Toplam		13 Kadın 8 Erkek		